

Informacija o kandidaturi Opštine Herceg Novi za “Evropsku prijestonicu kulture 2021. godine”

1. Opšte informacije

Projekat “Evropska prijestonica kulture” (EPK) započet je 1985. godine na inicijativu Meline Merkuri i Žaka Langa, tadašnjih ministara kulture Grčke i Francuske, a kao glavni cilj imao je isticanje bogatstva evropskih kultura, podsticanje prijateljstva i osjećanja zajedništva među evropskim narodima.

Titula “Evropska prijestonica kulture” stiče se na period od godinu dana i predstavlja jedan od najznačajnijih projekata u oblasti kulture u Evropi, a svake godine se biraju najmanje dva grada, nosioca titule. Od osnivanja učesnici su mogli biti isključivo gradovi iz država članica Evropske unije. Napravljena su samo dva izuzetka i to u slučaju Stavanger (Norveška) i Istanbula (Turska).

EPK se realizuje na osnovu odluke i statuta Evropske unije, a čitav proces vodi i nadzire stručno tijelo Evropske komisije. Evropska komisija je 2010. godine započela proces donošenja nove odluke za period od 2020-2033. godine u kojoj je, prvi put predloženo učešće država koje imaju status kandidata ili potencijalnih kandidata, svake treće godine počev od 2021. godine. Prijedlogom su obuhvaćene i: Crna Gora, Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija i Albanija. Odluka je usvojena i zvanično ratifikovana, 16. aprila 2014. godine (Odluka br: 445/2014/EU), čime je prvi put stvorena prilika da Crna Gora bude učesnik u projektu koji omogućava fundamentalni razvoj društva i obezbjeđuje višestruku, dugoročnu korist.

Prema ovoj odluci, krajnji rok za podnošenje aplikacije za titulu EPK 2021. godine, je 23. oktobar 2015. godine. Proces od dana predaje aplikacije do realizacije projekta traje šest godina i definisan je brojnim razvojnim etapama koje koordinira Evropska komisija. Kriterijumi koji se moraju ispuniti su visoki u umjetničkom i organizacionom smislu, a uspjeh zavisi od kvaliteta programa, učešća lokalne uprave (posebno u domenu finansiranja) i ostalih društveno-ekonomskih aktera. Grad koji ne osvoji titulu, nema pravo da se ponovo kandiduje, ali je to dozvoljeno drugom gradu iz iste države.

U skladu sa navedenim, Skupština Opštine Herceg Novi je, 19. maja 2015. godine donijela Odluku o podnošenju kandidature za titulu "Evropske prijestonice kulture 2021. godine".

2. Pozitivni efekti učešća projektu

Ovaj projekat donosi značajne benefite gradu, regiji i državi, na kulturnom, edukativnom, socijalnom i ekonomskom planu. To je jedinstvena prilika da se grad i regija obnove, da se unaprijedi njihov imidž, da postanu prepoznatljivi, kako u regionu tako i na evropskoj i svjetskoj mapi, a poseban doprinos se ostvaruje i u razvoju turizma.

Korist koju grad – organizator stiče realizacijom ovog projekta, može se podijeliti u dvije, opšte kategorije:

Najefikasniji način za podizanje međunarodnog profila grada/regije/države

EPK doprinosi unapređenju imidža grada, regije i države stvarajući kulturni centar Evrope. Snažno doprinosi: dugoročnom razvoju kulture, širenju tržišta kulturnih dobara i broja njenih konzumenata, promociji turizma i privlačenju turista, promociji evropske kooperativnosti u kulturi i umrežavanju na evropskom nivou, podsticanju kreativnosti i inovativnosti te jačanju čitavog sektora kulturne i kreativne industrije, podsticanju talenata i razvoju karijera lokalnih umjetnika, stvaranju platforme za edukaciju i sticanje iskustava, povećanju broja radnih mjesta, društvenom razvoju u cjelini.

Najefikasniji način za ostvarivanje ekonomske dobiti za grad/regiju/državu

Ekonomska dobit koja se ostvaruje dijeli se u tri kategorije: **kratkoročna** (kroz programsku realizaciju; otvaranje velikog broja novih radnih mjesta, prodaja ulaznica, merčandajzing, turizam na opštem nivou, kulturni turizam, dnevni posjetioci, udio lokalnog stanovništva kroz prihod ugostiteljskih objekata, prodavnica, hotela, taksi servisa, svih uslužnih delatnosti...), **srednjeročna** (izgradnja novih kulturnih zdanja i obnova postojećih, izgradnja novih objekata za druge namjene van oblasti kulture, infrastruktura, urbana revitalizacija) i **dugoročna dobit** (povećanje obima spoljnih investicija, povećanje obima unutrašnjih investicija, širenje obima kulturne i kreativne industrije, stvaranje ambijenta atraktivnog za biznis, visoko-stručne kadrove...). Izveštaj konsultantske agencije „Palmer-Rae“, zvaničnog predstavnika Evropske komisije govori, da se na 1€ uloženi u EPK, gradu i državi vrati od 8-10€. Pozitivni

efekti i koristi od realizacije EPK, prate se i evaluiraju u saradnji sa Evropskom komisijom u periodu od deset godina nakon realizacije projekta.

3. Ciljevi

U skladu sa evropskom praksom regionalnog udruživanja, cilj Opštine Herceg Novi je da se u inicijativu uključi region Boke Kotorske sa opštinama Kotor, Tivat i Budva, kako bi se formirao jedinstveni „kreativni region” (Boka Creative Region), drugi Crnogorski kroz realizaciju različitih kulturnih i društvenih programa, ali i partneri iz šireg regiona: Trebinje, Dubrovnik, Skadar, Krf, Bari i drugi.

Projekat EPK, kao najznačajniji evropski projekat u toj oblasti, višestruko je značajan za budući razvoj i međunarodno prepoznavanje, jedinstvene po ljepoti, istoriji i tradiciji, Boke Kotorske, šireg regiona i države Crne Gore. Projekat Evropska prijestonica kulture će trajno doprinijeti razvoju i održivosti ovog regiona u oblasti kulture, kreativnih industrija, kulturnog turizma, zaštite kulturne baštine, obrazovanja, stvaranja potencijala za zapošljavanje, infrastrukturnog razvoja, razvoja civilnog društva, novih partnerskih veza i pozicioniranja na evropskoj i svjetskoj, kulturnoj i turističkoj mapi.

Da bi se ispoštovali standardi i ostvarili maksimalni rezultati u realizaciji projekta EPK, neophodno je da se od samog početka uključe gradovi partneri, Vlada Crne Gore, Ministarstvo kulture i Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Tokom perioda realizacije važna je participacija i ostalih društveno-ekonomskih aktera, uključujući sponzore i donatore.

4. Organizacija i način finansiranja

Sve aktivnosti na realizaciji ove inicijative obavila je Turistička organizacija Herceg Novi u saradnji sa stručnim timom i kulturnim sektorom Herceg Novog. Realizator će, do 23. oktobra 2015. godine predati kandidaturu za titulu “Evropska prijestonica kulture 2021. godine” i tokom 2015. godine realizovati sve potrebne aktivnosti predviđene planom i programom.

Sredstva za realizaciju aktivnosti predviđenih planom i programom za 2016. godinu obezbijediće se iz budžeta Opštine Herceg Novi, Turističke organizacije Herceg Novi, javnog, privatnog i civilnog sektora i drugih zainteresovanih subjekata.

Kandidaturu Opštine Herceg Novi za "Evropsku prijestonicu kulture 2021. godine" će podržati Vlada, prepoznajući ovaj projekat kao veliku razvojnu šansu Opštine Herceg Novi, ali i cijele Crne Gore. Projekat će doprinijeti razvoju i održivosti kulture, kreativnih industrija, kulturnog turizma, zaštite kulturne baštine, obrazovanja, infrastrukturnog razvoja, razvoja civilnog društva, stvaranju potencijala za zapošljavanje, i pozicioniranju Crne Gore i Herceg Novog na evropskoj i svjetskoj mapi. Shodno navedenom, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija pružiće potrebnu podršku Opštini Herceg Novi u svim fazama implementacije ovog projekta.